

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการพัฒนาประเทศทั้งทาง เศรษฐกิจและสังคมให้บรรลุเป้าหมายนั้น ปัจจัยสำคัญนอกเหนือจากวัตถุดิบ เงินทุน และเทคโนโลยี ก็คือประชากรที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ เครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพของประชากรก็คือ "การศึกษา" การศึกษานับว่ามีส่วนช่วยส่งเสริมให้คนได้มีการพัฒนาตนเองไปใน ทางที่ดีขึ้น ประโยชน์จากการเข้าโรงเรียน เรียนหนังสือจนอ่านออกเขียนได้ และความรู้พิเศษในสาขาต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับว่ามีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ประจำวันของบุคคล ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกคน (สมเด็จพระ รัตนราชสุภาสยามบรมราชกุมารี, 2527) และผู้ที่เป็นกลไกที่สำคัญเกี่ยวกับการ ศึกษาก็คือ "ครู" นั่นเอง ดังนั้นครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพ ของคนตลอดจนเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม งานครู จึงเป็นงานที่สร้างคน เพื่อออกไปพัฒนาชาติบ้านเมืองในอนาคต ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 หมวดที่ว่าด้วยแนวนโยบายการศึกษาของรัฐ ระบุว่า "รัฐเป็นผู้จัดการ ฝึกหัดครูทุกระดับ และพึงดำเนินการผลิตครูเพื่อให้สถานศึกษาต่าง ๆ มีครูผู้ สามารถให้การศึกษาคิดผลสมบูรณ์สมควรมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ" รัฐพึงใช้มาตรการพิเศษคัดเลือกบุคคลที่จะ เข้าศึกษาในสถาบันการฝึกหัดครู ทั้งนี้ เพื่อให้ได้บุคคลที่มีสติปัญญา ความเหมาะสมและมีความสามารถที่จะเป็นครู (แผน การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520, 2523) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญ ของการผลิตครู และรัฐเท่านั้นที่จะทำหน้าที่ผลิตครูได้ จากแผนพัฒนาการศึกษา แห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530-2534) ที่ว่าด้วยการฝึกหัดครูได้กำหนดวัตถุประสงค์ ไว้อย่างชัดเจนว่า "จะผลิตครูและพัฒนาครูให้มีคุณภาพและปริมาณเหมาะสม

สอดคล้องกับความจำเป็นในการใช้ครูและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ" จึงเห็นได้ว่าครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อคุณภาพของคนทั้งประเทศ ครูที่ดีจะต้องมีสมรรถภาพในการเป็นครู อันประกอบด้วย ความสามารถด้านต่าง ๆ เช่น สามารถทำการสอนได้เป็นอย่างดี สามารถอบรมแนะแนวและปกครองได้เป็นอย่างดี สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพอันดี และสามารถเป็นครูชั้นอาชีพโดยรู้จักเพิ่มพูนความรู้ให้แก่อาชีพครู (สาโรช บัวศรี, 2523) และนอกจากนี้ ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2527) ได้กล่าวไว้ว่า ครูไม่ใช่ว่าหน้าที่แค่เป็นเพียงผู้สอนและถ่ายทอดความรู้ที่มีอยู่ แต่หากต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำทางความคิดและการแก้ปัญหา เป็นแบบอย่างของความสามารถพัฒนาปรับปรุงตนเองให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง มีโลกทรรศน์กว้าง มีความยืดหยุ่นคล่องตัวทันสมัย และมีคุณธรรมจรรยาที่เหมาะสมกับวิชาชีพครู

จากแนวนโยบายการศึกษาของรัฐบาลแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 ที่ว่าด้วยการผลิตครูและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 6 (2530-2534) รวมทั้งแนวความคิดของนักการศึกษาดังได้กล่าวมาแล้ว จึงน่าจะเป็นที่ยอมรับว่าผู้ที่จะเป็นครูที่มีคุณภาพนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในระดับสูง ต้องเป็นผู้มีสติปัญญาและเฉลียวฉลาด มีคุณธรรม จริยธรรม มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีลักษณะเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม สามารถทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ อบรมสั่งสอนแนะแนวทางการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมแก่เยาวชน และสังคมได้เป็นอย่างดี แต่การที่จะผลิตครูออกไปให้มีคุณลักษณะเหมาะสมและมีสมรรถภาพพร้อมดังกล่าวมาแล้วนั้น จะต้องเริ่มตั้งแต่การคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ามาเรียนครู และที่สำคัญที่สุดคือ จะต้องจัดหลักสูตรการฝึกหัดครูและกระบวนการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการที่จะผลิตครูให้มีคุณภาพ และมีสมรรถภาพตามที่ต้องการ

ในอดีตผู้ที่เรียนครูจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกว่าเป็นคนดี เรียนดี มีความประพฤติและคุณธรรมที่สังคมยอมรับเข้ามาเรียน โดยมีการคัดเลือกและให้ทุนแก่นักศึกษาเหล่านั้น เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วก็ได้บรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูในโรงเรียนประถมและมัธยมประจำจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ

ในช่วงประมาณปี พ.ศ. 2510 ประเทศไทยได้ประสบกับภาวะการ

ขาดแคลนครูอย่างรุนแรง แนวคิดในการผลิตครูที่เน้นคุณภาพถูกแรงผลักดันหลายประการ เป็นการผลิตครูให้ทันกับความต้องการ จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนวิธีการและกระบวนการที่เคยผลิตครูแบบเดิม เนื่องจากไม่สามารถจะดำเนินการกับนักเรียนครูที่มีจำนวนมากในแต่ละวิทยาลัยได้ จึงยกเลิกระบบการฝึกหัดครูที่ทำให้นักเรียนอยู่ประจำหอพักมาเป็นการไปกลับ และที่สำคัญได้มีการผลิตนักศึกษาภาคสมทบจำนวนมากเพื่อให้ทันกับภาวะขาดครูซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนี้ แม้ว่าจะสามารถผลิตครูได้จำนวนมากตามความต้องการก็จริงอยู่ แต่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาวิชาชีพครูในปัจจุบันนี้มาก เพราะไม่สามารถที่จะคัดเลือกคนดี มีความรู้ มีคุณธรรมเข้ามาเป็นครูได้ตามความต้องการของผู้ใช้ครู ก่อให้เกิดปัญหาแก่วงการฝึกหัดครู (สายหยุด จาปาทอง, 2531) ปัญหาที่สำคัญได้แก่

1. ปัญหาจากการเพิ่มของประชากรวัยประถมศึกษาอย่างรวดเร็วราว พ.ศ. 2510-2520 โดยขาดการวางแผนรับสถานการณ์ ทำให้เกิดภาวะขาดแคลนครูประถมศึกษา จึงได้มีการเร่งผลิตครูจำนวนมากให้ทันกับความต้องการ ทำให้วิธีการผลิตและกระบวนการผลิตต้องเปลี่ยนไป ซึ่งมีผลต่อคุณภาพของผลผลิตโดยรวม
2. การขยายตัวของสถาบันการฝึกหัดครู ทั้งระดับวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทำให้มีจำนวนสถาบันผลิตครูเกิดขึ้นมากมาย และรวมทั้งผลิตจากสถาบันอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สถาบันผลิตครูโดยเฉพาะ แต่ผลิตผลของสถาบันเหล่านั้น เช่น วุฒิ บวช. บวส. และปริญญาตรี ที่ไม่ใช่สาขาครู เข้ารับการสอบแข่งขันบรรจุเป็นข้าราชการครูปีหนึ่งเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดการว่างงานในสายวิชาชีพครู
3. บุคคลที่เข้ามาเป็นนักเรียนครูในระยะหลังนี้ ไม่ได้เป็นบุคคลที่มีความตั้งใจ และเจตคติที่จะเป็นครูเช่นสมัยก่อน และส่วนใหญ่มิผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านมาก่อนข้างค่า

กรมการฝึกหัดครูตระหนักถึงปัญหาและข้อเท็จจริงดังกล่าว จึงได้พยายามแก้ปัญหาเหล่านั้นด้วยวิธีการต่าง ๆ หลายประการ เช่น การลดปริมาณนักศึกษาสายวิชาชีพครู และขยายฐานทางวิทยาการเพื่อผลิตนักศึกษาสาขาอื่นนอกจากสาขาวิชาชีพครู การคัดเลือกนักศึกษาสาขาวิชาชีพครูโดยไม่ต้องมีการสอบแข่งขัน คือคัดเลือกคนเรียนดี ความประพฤติดีในระดับมัธยมเข้ามาเรียนต่อ

ในวิทยาลัยครู ในระบบโควตา ฯลฯ แต่วิทยาลัยครูก็ยังประสบปัญหาเรื่องไม่มีนักเรียนที่มีผลการเรียนดีเข้ามาเรียนมากเท่าที่ควร กรมการฝึกหัดครูจึงได้ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู หรือ ก.ค. เสนอโครงการครูทายาทต่อกระทรวง เป็นโครงการศึกษาวิจัยนำร่องระยะเวลา 5 ปี เพื่อสร้างแรงจูงใจสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลการเรียนดี มีความประพฤติดี เข้ามาเรียนครู โดยผ่านกระบวนการผลิตครูเพื่อคุณภาพ และให้หลักประกันว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาตามเงื่อนไขของโครงการแล้ว สพช. จะคัดเลือกบรรจุเข้าทำงานเป็นข้าราชการครูสอนในโรงเรียนประถมศึกษา โดยไม่ต้องผ่านการสอบแข่งขันทั่วไป

จากแนวความคิดที่ว่านี้ หากได้คนดี มีความรู้ มีใจรักและศรัทธาในวิชาชีพครูเข้ามาเป็นนักศึกษาครู แล้วผ่านกระบวนการการผลิตครูเพื่อคุณภาพในจำนวนที่พอเหมาะกับกำลังของครูอาจารย์ที่จะดูแลแล้ว คาดว่าจะได้ครูที่เข้าเป็นทายาททางครูในกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจะเป็นการแก้ปัญหาเรื่องการคัดเลือกบุคคลที่เข้ามาเป็นครูอีกทางหนึ่งด้วย

โครงการครูทายาทเป็นโครงการหนึ่ง ซึ่งจัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้ได้คนเก่งและคนดีเข้าสู่วิชาชีพครู และอยู่ในความรับผิดชอบของวิทยาลัยครูร่วมกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับผลิตบัณฑิตทางสายการศึกษา ซึ่งได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 แต่ยังไม่มีการประเมินผลและติดตามอย่างกว้างขวาง เนื่องจากยังดำเนินการมาไม่ครบกระบวนการ

ส่วนการดำเนินการใด ๆ ก็ตาม เมื่อดำเนินการมาในระยะพอสมควร ควรจะได้รับการประเมิน เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการตัดสินใจในการดำเนินการอันที่จะบ่งชี้ถึงจุดเด่นจุดด้อยของวิธีการดำเนินงานด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลในลักษณะของการประเมินโครงการศึกษาวิจัยนำร่องในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา โดยศึกษาเฉพาะโครงการครูทายาทในวิทยาลัยครู เพื่อจะได้ผลการประเมินเสนอกรมการฝึกหัดครู และเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขวิธีการดำเนินการโครงการครูทายาทให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน

1. ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของโครงการครุทายาทกับนโยบายการศึกษา
2. ความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการครุทายาท
3. วิธีการดำเนินงานของโครงการครุทายาท
4. ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของข้าราชการครุทายาท

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการประเมินไว้ดังนี้ คือ ประเมินสภาพความเป็นมา วัตถุประสงค์ กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของโครงการครุทายาทของวิทยาลัยครูในทุกสหวิทยาลัยที่มีโครงการนี้ และมุ่งประเมินเฉพาะสาขาการประถมศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัย ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532 และบัณฑิตที่สำเร็จจากโครงการครุทายาทสาขาการประถมศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัย ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 2 ปี

ข้อจำกัดของการวิจัย

การทําวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีขอบเขตของการทําวิจัยดังนี้

1. ผู้วิจัยมิได้มุ่งประเมินผลรวมสรุป (Summative Evaluation) ด้วยเหตุที่ว่าโครงการนี้เป็นโครงการนำร่องระยะ 5 ปี และขณะนี้ได้ดำเนินการมาเป็นเวลา 3 ปี ซึ่งยังอยู่ในระหว่างการทดลองจึงประเมินเฉพาะความ

เหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้น ความเหมาะสมของวิธีการดำเนินงานและความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตเท่านั้น

2. การประเมินครั้งนี้ไม่ได้มุ่งประเมินเกี่ยวกับงบประมาณสำหรับการจัดทำโครงการ เพราะเห็นว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่จัดการเรียนการสอนเหมือนโครงการปกติ แตกต่างกันเฉพาะในส่วนที่จัดเสริมประสบการณ์วิชาชีพครูในภาคฤดูร้อน และการจัดนักศึกษาในโครงการที่อยู่หอพักเท่านั้น ดังนั้นจึงเพียงแต่สำรวจงบประมาณเฉพาะด้านนี้

3. เนื่องจากโครงการนี้ได้เริ่มต้นมาเป็นระยะเพียง 3 ปี ซึ่งยังไม่มีบัณฑิตครูทายาทหลักสูตร 4 ปี สำเร็จการศึกษา ดังนั้นการประเมินผลผลิตจึงจำเป็นต้องใช้บัณฑิตครูทายาทหลักสูตร 2 ปี ซึ่งสำเร็จการศึกษาออกไปประกอบอาชีพเมื่อปีการศึกษา 2532 แต่การประเมินการดำเนินการ และปัจจัยเบื้องต้นนั้น ประเมินนักศึกษาครูทายาทหลักสูตร 4 ปี

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

โครงการครูทายาท หมายถึง โครงการพิเศษของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติร่วมกับสถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตทางการศึกษา เพื่อผลิตครูที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ และบรรจุในตำแหน่งครูสังกัดของสพช. โดยที่วิทยาลัยครูทุกสถาบันใช้โครงการฉบับเดียวกัน

การประเมินโครงการครูทายาท หมายถึง การประเมินสภาวะแวดล้อมปัจจัยเบื้องต้น และวิธีการดำเนินงานในโครงการครูทายาทของวิทยาลัยครู และประเมินความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู ตามการรับรู้ของคนเองและผู้บังคับบัญชา

สหวิทยาลัย คือ การรวมกลุ่มของวิทยาลัยครูเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานร่วมกัน มีจำนวนทั้งหมด 8 สหวิทยาลัย คือ สหวิทยาลัยล้านนา สหวิทยาลัยพุทธชินราช สหวิทยาลัยอีสาน-เหนือ สหวิทยาลัยอีสาน-ใต้ สหวิทยาลัยศรีอยุธยา สหวิทยาลัยทวารวดี สหวิทยาลัยทักษิณ และสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ผู้บริหาร หมายถึง หัวหน้าคณะวิชาครุศาสตร์ หัวหน้าภาควิชาหลักสูตร และการสอน หัวหน้าภาควิชาการศึกษาปฐมวัยในวิทยาลัยครู

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาในโครงการครูทายาท ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 หลักสูตร ค.บ. 4 ปี สาขาการประถมศึกษา และสาขาการศึกษาปฐมวัยในวิทยาลัยครู

ข้าราชการครูครูทายาท หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาจากโครงการครูทายาท หลักสูตร ค.บ. 2 ปี ในสาขาวิชาการศึกษา และสาขาการศึกษาปฐมวัย จากวิทยาลัยครูและทางการสอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดของ สปช.

ผู้บังคับบัญชา หมายถึง ผู้บริหารระดับสูง ซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ หรือรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ รองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการครูในสังกัดโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสริม หมายถึง การปฏิบัติหรือการจัดกิจกรรม หรือการดำเนินงาน โครงการเสริมสมรรถภาพทางด้านความรู้ เทคนิค วิธี และคุณลักษณะให้แก่นักศึกษาครูในโครงการครูทายาทให้มีประสบการณ์ในหน้าที่ของครูประถมศึกษาอย่างกว้างขวาง เพิ่มขึ้นจากการเรียนการสอน และการฝึกงานปกติในห้องเรียน

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของข้าราชการครูซึ่งสำเร็จการศึกษาจากโครงการครูทายาทของวิทยาลัยครู ที่มีต่อวิทยาลัยและสถานที่ทำงาน รวมทั้งความรู้สึกของผู้บังคับบัญชาคือการปฏิบัติงานของข้าราชการครู

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยมีดังนี้ คือ

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้คือ
  - 1.1 ผู้ริเริ่มโครงการครูทายาท จำนวน 3 คน

1.2 ผู้บริหาร คือ หัวหน้าคณะวิชาครุศาสตร์ หัวหน้าภาควิชา
หลักสูตรและการสอนและหัวหน้าภาควิชาปฐมวัย ของทุกมหาวิทยาลัย จำนวน 67 คน

1.3 นักศึกษาในโครงการครุทายาท สาขาการประถมศึกษา
และสาขาการศึกษาปฐมวัยหลักสูตร ค.บ. 4 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3
ปีการศึกษา 2532 ของทุกมหาวิทยาลัย จำนวน 528 คน

1.4 ข้าราชการครูที่สำเร็จจากโครงการครุทายาท สาขา
ประถมศึกษา และสาขาการศึกษาปฐมวัยหลักสูตร ค.บ. 2 ปี ที่สำเร็จจาก
วิทยาลัยครู ในปีการศึกษา 2531 จำนวน 101 คน

1.5 ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครู จำนวน 101 คน
รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 800 คน

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยได้แบ่งประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ออกเป็น 5 กลุ่ม
และ ดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กลุ่ม อย่างมีขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่าง
ทั้งสิ้น 477 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ 1 ฉบับ
และแบบสอบถาม 4 ฉบับ สำหรับใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 5 กลุ่ม โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 แบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ริเริ่ม
โครงการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการในช่วงแรก โดยการสัมภาษณ์แนว
คิดเกี่ยวกับโครงการ ความเป็นมา การส่งเสริมและพัฒนาโครงการ

3.2 แบบสอบถามฉบับที่ 1 ใช้สำหรับสอบถามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารในวิทยาลัยครูเกี่ยวกับวิธีดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของโครงการครุทายาท
ซึ่งมีลักษณะ เป็นแบบเลือกตอบ และแบบประมาณค่า 5 ระดับ

3.3 แบบสอบถามฉบับที่ 2 ใช้สำหรับสอบถามความคิดเห็น
ของนักศึกษาในโครงการครุทายาทเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของ
โครงการครุทายาท ซึ่งมีลักษณะแบบประมาณค่า 5 ระดับ

3.4 แบบสอบถามฉบับที่ 3 ใช้สำหรับสอบถามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่สำเร็จการศึกษาจากโครงการครูทายาทของวิทยาลัยครูในด้านวิธีการดำเนินงานของโครงการครูทายาท ประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่ได้รับจากวิทยาลัยครู ความพึงพอใจในสถานที่ทำงานและลักษณะงานที่ท่าตลอดถึงความพึงพอใจในภาพรวม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ

3.5 แบบสอบถามฉบับที่ 4 ใช้สำหรับผู้บังคับบัญชาประเมินการปฏิบัติงานของข้าราชการครูที่สำเร็จการศึกษาจากโครงการครูทายาทของวิทยาลัยครูในด้านต่าง ๆ ตลอดจนถึงความพึงพอใจในภาพรวมของข้าราชการครูที่สำเร็จการศึกษาจากโครงการครูทายาท ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ

4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ศึกษาจากเอกสาร

4.2 ศึกษาจากระบบข้อมูลบุคลากรของกรมการฝึกหัดครู

4.3 สัมภาษณ์ผู้ริเริ่มโครงการ

4.4 การส่งแบบสอบถาม 1 หักกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร นักศึกษาในโครงการครูทายาท ข้าราชการครูที่สำเร็จการศึกษาจากโครงการครูทายาท และผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครู แจกและรับคืนด้วยตนเองในบางส่วน และบางส่วนใช้การส่งและรับคืนทางไปรษณีย์

5. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลที่ได้จากเอกสารและจากการรายงานใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอข้อมูลเชิงบรรยาย

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามใช้ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานของโครงการ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม แล้วนำมาเปรียบเทียบโดยใช้ ANOVA

5.4 แบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะมีประโยชน์ ดังนี้คือ

1. เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการ ผึกัดครู สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ วิทยาลัยครู สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในการดำเนินงานในโครงการครูทายาท
2. ช่วยให้ผู้รับผิดชอบโครงการนำไปประกอบการพิจารณาปรับปรุง แก้ไขวิธีการดำเนินงานโครงการ
3. เป็นแนวทางในการจัดระบบต่อการสร้างครูในสังคมไทย

ขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

รายงานการวิจัยนี้ แบ่งเป็น 5 บท พร้อมทั้งบรรณานุกรมและภาคผนวก โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น ข้อจำกัดของการวิจัย ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย และขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ซึ่งกล่าวถึงปัญหาการผลิต และการใช้ครู โครงการครูทายาท ลักษณะครูที่ดี การประเมินโครงการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และ เสนอแนะ

บรรณานุกรม

ภาคผนวก